

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ ТВАРИННИЦТВА І КОРМОВИРОБНИЦТВА ФАКУЛЬТЕТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НА 2021–2025 рр.

1. Місія та візія кафедри тваринництва і кормовиробництва

Розвиток України визначається у загальному контексті європейської інтеграції, яка охоплює, крім економічного, також і культурно-освітній та науково-технічний напрями розвитку українського суспільства. Цей інтеграційний процес полягає не лише у впровадженні європейських норм і стандартів в освіті, науці та техніці, але й у збереженні та поширенні національних культурних і науково-технічних здобутків, що дозволить підвищити якість освіти і сприятиме зростанню професійної підготовки фахівців.

Законами України «Про освіту» та «Про вищу освіту» визначені основні напрями розвитку освіти, в тому числі й аграрної, шляхи регулювання суспільних відносин у галузі навчання, виховання, професійної і наукової підготовки громадян України, означені вимоги щодо рівня фахової кваліфікації здобувачів вищої освіти. Зокрема, вища аграрна школа, у якій навчальний процес нероздільний з науковою діяльністю, повинна забезпечити активне відтворення і розвиток загальної культури суспільства на основі національно-культурних традицій, а також сформуванню свідомої відповідальності у фахівців перед суспільством і державою за свої професійні дії.

Процеси глобалізації сучасної економіки, зокрема її аграрного сектору, а також значне прискорення впродовж останніх років науково-технічного прогресу визначають зміни структури й ціннісного простору аграрних університетів. Сьогодні заклади вищої освіти аграрного профілю відіграють центральну роль у розвитку сільського господарства країни на всіх рівнях – глобальному, регіональному, національному і місцевому. Сучасні університети є відповідальними не лише за зародження й збереження фундаментальної аграрної науки, а й за виникнення та розповсюдження й використання нових знань.

Львівський національний університет природокористування – багатопрофільний заклад вищої освіти, який провадить освітню діяльність, пов'язану зі здобуттям вищої освіти та кваліфікації широкого спектра аграрних, технічних, економічних та інших напрямів науки, техніки, проводить фундаментальні та прикладні наукові дослідження, є провідним науково-методичним центром, має розвинуту інфраструктуру навчальних,

наукових і науково-виробничих підрозділів, відповідний рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення, сприяє поширенню наукових знань, здійснює культурно-просвітницьку діяльність.

Кафедра тваринництва і кормовиробництва факультету агротехнологій та екології Львівського національного університету природокористування є одним із профільних тваринницьких центрів агроекологічної освіти в Західному регіоні України.

Місія кафедри тваринництва і кормовиробництва полягає у підготовці кадрів – фахівців у галузі агрономії, садівництва та виноградарства, агроінженерії, технологій захисту навколишнього середовища та екології і фахівців економічного профілю, рівень знань яких відповідає вимогам сучасного виробництва і які за рівнем інтелектуального та особистісного розвитку є конкурентоспроможними на ринку праці.

Візія кафедри тваринництва і кормовиробництва – провадження освітньої діяльності, пов'язаної зі здобуттям вищої освіти та кваліфікації широкого спектра аграрних та природничих напрямів науки, фундаментальних та прикладних наукових досліджень збалансованого природокористування та інновацій.

Кафедра тваринництва і кормовиробництва досягає формування у здобувачів вищої освіти відповідних знань, умінь та навичок для професійної діяльності, спрямованих на вирішення комплексних завдань з організації і технології виробництва високоякісної екологічно безпечної сільськогосподарської продукції тваринництва та рослинництва, через теоретичне та практичне навчання, а також є базовою у системі регіонального підвищення кваліфікації фахівців агрономічного, агроінженерного, економічного і екологічного напрямку в частині наукового супроводження інноваційних проєктів.

Студенти факультету агротехнологій та екології завдяки отриманим на кафедрі тваринництва і кормовиробництва знанням успішно працевлаштовуються:

- головними та провідними спеціалістами сучасних сільськогосподарських підприємств – агрохолдингів, приватних аграрних фірм, фермерських господарств тощо;

- провідними фахівцями-консультантами сільськогосподарського виробництва з вирощування, переробки та зберігання продукції тваринництва, рослинництва, плодівництва, овочівництва та виноградарства;

- головними та провідними консультантами в сучасних фірмах – світових лідерах з забезпечення сільськогосподарського виробництва мінеральними добавками і комбікормами;

- державними інспекторами та провідними спеціалістами у фітосанітарній службі України, на митницях, у лабораторіях (агрохімлабораторії, біотехнологічні, карантинні);

- головними та провідними спеціалістами у фірмах екологічного профілю, організаціях природоохоронного спрямування, на сучасних тваринницьких підприємствах;

- державними інспекторами та провідними спеціалістами екологічної служби, лабораторій екологічної експертизи, прикордонної митної служби;

- науковими співробітниками у науково-дослідних інститутах, викладачами в закладах освіти.

Концепція якісної підготовки кадрів передбачає формування у здобувачів вищої освіти інтегральних компетентностей, пов'язаних зі здатністю розв'язувати складні фахові задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю й відповідністю зональних умов, а також професійних знань, практичних умінь та навичок за відповідними освітньо-професійними програмами за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальностей 201 Агрономія, 203 Садівництво та виноградарство, 101 Екологія, 183 Технології захисту навколишнього середовища, 208 Агроінженерія та за другим (магістерським) рівнем зі спеціальностей 201 Агрономія, 203 Садівництво та виноградарство, 101 Екологія.

Здобувачі вищої освіти за спеціальністю 201 Агрономія набувають наступних фахових компетентностей: вирощування основних сільськогосподарських культур та їх сортів (гібридів), створення кормових угідь, раціональне застосування технологій виробництва, зберігання і первинної переробки сільськогосподарської продукції, формування здатності до енергетичного та економічного обґрунтування використання нетрадиційних і відновлюваних джерел енергії та генномодифікованих організмів у сучасних умовах, самостійна експертиза продукції із застосуванням сучасних методик, організація та проведення заходів з підвищення якості продукції тваринництва з врахуванням передового світового досвіду, впровадження ресурсозберігаючих технологій вирощування кормових культур та виробництва кормів, оцінка їх якості відповідно до чинних вимог державних, міжнародних та європейських стандартів.

У процесі навчання за спеціальністю 203 Садівництво та виноградарство у здобувачів вищої освіти формується професійний підхід до прийомів створення кормових площ на польових землях, конвеєрного виробництва кормів, вирощування основних груп кормових рослин, методів оцінювання хімічного складу, поживності та перетравності поживних речовин кормів, обліку запасів коренебульбоплодів та баштанних культур,

способів підвищення продуктивності та поліпшення й раціонального використання природних кормових угідь, побудови принципових схем виробничих операцій із мінімізацією витрат у різних галузях тваринництва, розробки принципово нових моделей технологічного процесу й впровадження сучасних технологій з врахуванням біологічних особливостей видів, агрокліматичних, енергетичних, екологічних та інших умов виробництва.

Результати навчання за спеціальністю 101 Екологія забезпечують набуття навичок з вивчення еколого-біологічних особливостей основних сільськогосподарських культур, формування у студентів компетентностей щодо питань, пов'язаних із сучасним станом тваринництва, аналізом основних джерел і механізмів впливу галузі на стан довкілля та першочергових вимог для його збереження, ознайомлення майбутніх спеціалістів із основами екологічної культури господарювання, зі структурою тваринницьких ферм і комплексів як штучних екологічних систем, з пасовищними біогеоценозами, формами міжбіогеоценозних зв'язків, еколого-кліматичними чинниками у тваринництві та їхнім впливом на здоров'я й продуктивність тварин, еколого-гігієнічними аспектами зберігання, утилізації, використання відходів тваринництва, особливостями тваринництва та одержання тваринницької продукції на територіях, забруднених радіонуклідами.

Здобувачі вищої освіти за спеціальністю 183 Технології захисту навколишнього середовища набувають фахових компетентностей з розробки технологій захисту навколишнього середовища від забруднень, вивчення лучних і польових рослин, способів їх вирощування, прийомів насінництва та екологізації технологій вирощування кормових культур в сучасних ринкових умовах залежно від особливостей кліматичної і ґрунтової характеристики зони господарювання, елементів екологізації способів поліпшення природних кормових угідь, створення культурних сіножатей і пасовищ, гармонізації взаємовідносин людини і біосфери та розробки новітніх систем відновлення природного середовища.

Навчання фахівців економічного профілю за спеціальностями 051 Економіка, 056 Міжнародні економічні відносини, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність спрямоване на опанування технологій виробництва продукції тваринництва у спеціалізованих і фермерських господарствах, вивчення студентами сучасних технологій виробництва продукції тваринництва, основних економічних показників виробництва продукції тваринництва, набуття компетентностей щодо уміння організувати роботу з метою зниження собівартості продукції, аналізу

економічної ефективності виробництва продукції тваринництва, обрання економічно доцільних технологій вирощування тварин, оцінювання якості отриманої продукції та розрахунку прибутку від її реалізації, передбачення можливих втрат, зумовлених дією різноманітних природно-кліматичних та антропогенних чинників.

Навчання студентів, що спеціалізуються у напрямі 208 Агроінженерія, сприяє набуттю ґрунтовних знань з запровадження прогресивних технологій у виробництво аграрної продукції, обґрунтування вибору засобів механізації стосовно конкретних виробничих умов, опанування основ організації технологічних процесів у тваринництві, рослинництві та кормовиробництві, впровадження у виробництво досягнень науки з автоматизації комплексу агротехнічних заходів, застосування автоматичних установок і апаратів для отримання продукції тваринництва, організації потоково-цехових систем утримання, нормованої годівлі тварин на сучасних механізованих фермах.

Важливим напрямком забезпечення програмних результатів навчання та формування якісних фахових компетентностей у майбутніх фахівців є тісний взаємозв'язок наукових досліджень, навчального процесу та виробництва.

2. Основні завдання стратегічного розвитку кафедри тваринництва і кормовиробництва на 2021–2025 рр.

Кафедра тваринництва і кормовиробництва факультету агротехнологій та екології Львівського національного університету природокористування провадить освітню, науково-дослідну, науково-інноваційну, навчально-виробничу та інформаційно-консультаційну діяльність, спрямовану на вивчення сучасних проблем аграрної науки і науки про навколишнє природне середовище, використання, відтворення та збалансований розвиток агробіоресурсів, запровадження інноваційних технологій вирощування сільськогосподарських культур, енергозберігаючих агротехнологій, новітніх природоохоронних агротехнологій, технологій виробництва, переробки і зберігання тваринницької продукції.

При формуванні стратегії розвитку на 2021–2025 рр. кафедри тваринництва і кормовиробництва, яка є одним зі структурних підрозділів факультету агротехнологій та екології Львівського національного університету природокористування, враховано вимоги чинної державної нормативної бази, зокрема Законів України, Указів Президента України і Постанов Кабміну щодо вищої освіти, та місію Львівського національного університету природокористування з даного питання.

Основними завданнями «Стратегії розвитку кафедри тваринництва і кормовиробництва на 2021–2025 рр.» є:

- підвищення якості навчального процесу;
- розвиток науково-інноваційної діяльності;
- підвищення кадрового потенціалу;
- поглиблення інтернаціоналізації діяльності;
- розвиток студентського самоврядування та покращення виховної роботи зі студентами;
- поліпшення матеріально-технічної бази.

Підвищення якості навчального процесу

Стратегічною метою освітнього процесу на кафедрі тваринництва і кормовиробництва є підготовка компетентних і висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на національному й міжнародному ринках праці у сфері агрономії, агроінженерії, садівництва та виноградарства, економіки, екології та технології захисту навколишнього середовища, на основі ефективної організації й проведення навчально-методичної роботи, виконання наукових досліджень, підвищення професійного рівня кадрового складу.

Зміст навчання визначається чинними Стандартами вищої освіти, розробленими на їх базі освітніми (освітньо-професійними чи освітньо-науковими) програмами, навчальними планами, робочими навчальними планами, програмами навчальних дисциплін, нормативними документами органів державного управління вищою освітою та університету і відображається у відповідних підручниках, навчальних посібниках, методичних матеріалах, дидактичних засобах, а також під час проведення навчальних занять та інших видів освітньої діяльності.

Контроль якості освітньої діяльності здійснюється на різних рівнях з метою поетапного періодичного оцінювання кваліфікації здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників.

З метою підвищення якості освітнього процесу на кафедрі тваринництва і кормовиробництва стратегією розвитку передбачено вдосконалення форм і методів навчального процесу через запровадження новітніх освітніх технологій, технізації і комп'ютеризації навчання, дистанційного навчання та мережевих навчальних технологій, що забезпечать доступ викладачам і студентам до ресурсів інформації, активізацію самостійної роботи студентів, запровадження дуальної освіти з метою посилення практичної підготовки студентів, організацію та проведення методичних і наукових семінарів для обміну знаннями і підвищення загальної ерудованості викладацького складу, проведення показових відкритих занять,

створення умов для зовнішнього контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти з залученням представників потенційних роботодавців від провідних сільськогосподарських підприємств.

Розвиток науково-інноваційної діяльності

Наукова діяльність кафедри тваринництва і кормовиробництва є пріоритетним напрямком її освітньої місії, яка нерозривно пов'язана з навчальним процесом і підготовкою науково-педагогічних кадрів.

Стратегічною метою розвитку кафедри тваринництва і кормовиробництва на 2021–2025 рр. передбачено розробку науково-технічних програм, спрямованих на вирішення актуальних проблем сільськогосподарського виробництва та збереження навколишнього середовища, зокрема на впровадження економічно вигідних та екологічно доцільних технологій виробництва, переробки і зберігання продукції тваринництва і рослинництва. Реалізація стратегії розвитку здійснюватиметься через формування єдиної комплексної наукової тематики, створення творчих колективів з метою отримання міжнародних грантів, підписання госпдоговорів, організацію і проведення науково-дослідних розробок з урахуванням досвіду провідних іноземних університетів дослідницького типу, проведення семінарів, круглих столів.

Важливо також забезпечити виконання плану захисту магістерських кваліфікаційних робіт, підбору і залучення до навчання талановитої молоді.

Науково-інноваційна діяльність науково-педагогічного колективу кафедри тваринництва і кормовиробництва буде спрямована на розробку нових ефективних систем підвищення продуктивності тваринництва на основі еколого-стабілізуючих чинників збереження та покращення стану навколишнього природного середовища.

Головними об'єктами наукових досліджень будуть:

- процеси формування високопродуктивних агробіоценозів та ефективні моделі вирощування основних сільськогосподарських культур;
- екологічно чисті кормові добавки та їх використання у раціонах годівлі тварин і птиці.

Підвищення кадрового потенціалу

Підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників кафедри тваринництва і кормовиробництва – це їх професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти шляхом поглиблення і розширення професійних знань, умінь і навичок, набуття досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у

межах спеціальності. Педагогічні та науково-педагогічні працівники кафедри тваринництва і кормовиробництва факультету агротехнологій та екології Львівського національного університету природокористування можуть підвищувати кваліфікацію в Україні та за кордоном.

Стратегічною метою поліпшення кадрового потенціалу кафедри є забезпечення підвищення ефективності роботи завдяки підбору і залученню до навчання талановитої молоді, захистам педагогічними та науково-педагогічними працівниками докторських дисертацій, посиленню роботи з підвищення професійного рівня науково-педагогічних працівників шляхом проходження тривалого стажування у провідних вітчизняних і закордонних закладах освіти та наукових установах.

Поглиблення інтернаціоналізації діяльності

Стратегія інтернаціоналізації кафедри тваринництва і кормовиробництва Львівського національного університету природокористування спрямована на поглиблення співробітництва та формування тісніших взаємозв'язків із закордонними і міжнародними освітніми та науковими установами. Стратегія кафедри тваринництва і кормовиробництва сприяє підтримці розвитку міжнародного потенціалу університету загалом та науково-педагогічних працівників зокрема, розвитку міжнародного виміру співпраці у сфері наукової, науково-дослідної та науково-педагогічної роботи.

Підготовка висококваліфікованих фахівців з агрономії, агроінженерії, садівництва та виноградарства, економіки, екології та технології захисту навколишнього середовища неможлива без знання передового досвіду й наукових досягнень вітчизняних і зарубіжних вчених, зокрема з країн Європи, Америки, тому важливим є підтримання наявних та заснування нових контактів із зарубіжними науковими й освітніми установами.

Наслідком міжнародних зв'язків і співробітництва із закордонними науковими та навчальними закладами будуть взаємні публікації в наукових виданнях, участь у спільних міжнародних проєктах відповідно до укладених договорів, проведення спільних наукових конференцій, симпозіумів.

Впродовж 2021–2025 рр. кафедрою тваринництва і кормовиробництва буде вдосконалена практика міжнародних зв'язків із спорідненими зарубіжними навчальними закладами з питань:

- обміну студентами для навчання і практики;
- виконання спільних наукових програм;
- взаємного обміну освітніми програмами і навчальними планами;
- стажування викладачів;

- організації та проведення міжнародних наукових конференцій, семінарів, симпозіумів.

Розвиток студентського самоврядування та покращення виховної роботи зі студентами

Стратегією розвитку кафедри тваринництва і кормовиробництва факультету агротехнологій та екології Львівського національного університету природокористування передбачено проведення виховної роботи зі студентами у контексті формування у них високих моральних якостей, підготовки гармонійно розвиненої, суспільно активної особистості, плекання патріотизму та поваги до держави.

З цією метою впродовж 2021–2025 рр. буде реалізовуватися комплексний план навчально-виховної роботи, направлений на розв'язання важливих питань організації виховного процесу в академічних групах, обміну досвідом виховної роботи, розробки методичного забезпечення та забезпечення зв'язку з громадськими, у т.ч. молодіжними, організаціями та іншими суб'єктами виховного процесу. На кафедрі у цьому напрямі працюватимуть керівники-наставники, що куруватимуть роботу академічних груп.

Виховна робота кафедри тваринництва і кормовиробництва в академічних групах студентів факультету агротехнологій та екології охоплюватиме всебічне сприяння їх участі в організаціях студентського самоврядування, загальноуніверситетських заходах, колективах художньої самодіяльності, спортивних секціях, гуртках, культурних та спортивних заходах, волонтерській діяльності, а також проведення виховних годин, творчих вечорів, зустрічей з видатними людьми, відвідування театрів, музеїв, виставок, екскурсій.

Поліпшення матеріально-технічної бази

Систематичне поліпшення матеріально-технічної бази є необхідною умовою повного забезпечення потреб навчального, наукового, виховного та соціально-культурного розвитку кафедри тваринництва і кормовиробництва.

На кафедрі тваринництва і кормовиробництва наявні дві обладнані стендами навчальні аудиторії, що характеризуються достатнім рівнем унаочнення навчального процесу. Одна із навчальних аудиторій одночасно слугує музеєм кормів та кормових засобів, у якому представлений широкий асортимент кормів та кормових засобів, що використовуються для годівлі тварин, наявна велика снопова колекція польових та зернових культур. Методичний кабінет укомплектований власним бібліотечним фондом, технічними засобами, табличним матеріалом, діапозитивами,

формалізованими колекціями різних видів тварин, плазунів, земноводних, комах, численних анатомічних препаратів, муляжами, а також мірними інструментами для зняття промірів й екстер'єрної оцінки тварин, штампами для вивчення статей тіла у сільськогосподарських тварин і птиці.

В якості навчально-матеріальної бази використовуються також свиноферма та дослідні поля науково-дослідного центру Львівського національного університету природокористування, філіали кафедр на виробництві. Навчальні аудиторії з профільних дисциплін, ферма й навчальні дослідні поля цілком придатні для якісного забезпечення навчального процесу і практичної підготовки студентів. Однак існує необхідність капітального ремонту, укомплектування обладнанням, забезпечення реактивами наявних на кафедрі, проте нечинних навчальних лабораторій.

Реалізація концепції розвитку кафедри тваринництва і кормовиробництва щодо розширення і зміцнення матеріально-технічного забезпечення навчання і практичної підготовки студентів базується на відповідному фінансовому забезпеченні. Джерелами фінансування, на які розраховує кафедра тваринництва і кормовиробництва на перспективу, будуть:

- кошти від виконання госпдогвірної тематики, надання платних наукових послуг;
- кошти за результатами міжнародної співпраці з європейськими науковими і навчальними закладами спорідненого профілю через одержання грантів спільних міжнародних проєктів;
- благодійні внески стейкхолдерів, інших юридичних осіб, колишніх випускників факультету.